

Handleiding Uniform Pensioenoverzicht 2027

Handleiding voor de modellen die niet voldoen aan de Wet toekomst pensioenen

Den Haag, juli 2025

Over de handleiding

In deze handleiding vindt u algemene (wettelijke) informatie over de UPO-modellen van voor 1 juli 2023 bestaande regelingen. Regelingen die voldoen aan de Wet toekomst pensioenen (afgesloten vanaf 1 juli 2023) hebben hun eigen handleiding.

Deze handleiding bevat een algemene toelichting bij de pre-Wtp-modellen. U vindt hierin onder andere informatie over de spelregels bij het gebruik van de UPO-modellen en aanvullende adviezen. In de Wtp-modellen zelf is een handleiding opgenomen met uitleg over de wijze waarop de modellen gevuld moeten te worden.

Copyright UPO-format en iconen

- *De UPO-modellen zijn op voordracht van de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vastgesteld.*
- *De iconenset is eigendom van de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars.*
- *De iconen zijn geregistreerd bij het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom.*
- *Alleen pensioenuitvoerders in de zin van de Pensioenwet, de Wet verplichte beroepspensioenregeling en de Wet toekomst pensioenen mogen de iconen en het tekstformat van het UPO gebruiken. Gebruik is toegestaan voor communicatie met deelnemers over het tweedepijlerpensioen. Gebruik door derden is alleen mogelijk na toestemming van de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars.*
- *Hoewel aan de totstandkoming van deze handleiding de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de gevolgen hiervan.*

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Wettelijke verplichtingen	4
1.2	Doel Uniform Pensioenoverzicht	4
1.3	Geen wijzigingen in modellen 2027	5
1.4	Overige informatie over UPO	5
2.	Structuur van de modellen	8
2.1	Model 1. Uitkeringsovereenkomst en premieovereenkomst (aanspraak op uitkering)	8
2.2	Model 2. Kapitaalovereenkomst en premieovereenkomst (aanspraak op kapitaal)	9
2.3	Model 3. Premieovereenkomst (beleggingsverzekering) (voor 1 juli 2023 al bestaand)	9
2.4	Model 4. Ex-partner	10
2.5	Model 5. Pensioengerechtigden	11
3.	Gebruiksaanwijzing UPO	12
3.1	Spelregels UPO	12

1. Inleiding

1.1 Wettelijke verplichtingen

Op grond van de Pensioenwet zijn pensioenuitvoerders verplicht deelnemers een Uniform Pensioenoverzicht (UPO) te verstrekken:

- Artikel 38: jaarlijks aan actieve deelnemers¹
-
- Artikel 40: jaarlijks ter beschikking stellen aan gewezen deelnemers, waarvan één keer in de vijf jaar het UPO actief (digitaal of schriftelijk) verstrekt dient te worden aan gewezen deelnemers
- Artikel 42: één keer in de vijf jaar aan gewezen partners
- Artikel 44: jaarlijks aan pensioengerechtigden

1.2 Doel Uniform Pensioenoverzicht

De Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars hebben het doel van het UPO opnieuw geformuleerd. Dit is gedaan om het doel als eenduidig uitgangspunt te gebruiken voor de opzet van de nieuwe Wtp-modellen. Door deze herformulering worden alle doelgroepen nadrukkelijker benoemd en is expliciet ‘uniformiteit’ toegevoegd aan het doel. Daarnaast is verduidelijkt dat het UPO ook tot doel heeft om de deelnemer te activeren om naar het pensioenportaal van de pensioenuitvoerder te gaan en naar www.mijnpensioenoverzicht.nl voor een totaaloverzicht.

¹ Arbeidsongeschikten worden ook tot de actieven gerekend. Zij zijn op grond van de Pensioenwet immers nog deelnemer aan de pensioenregeling.

Het doel van het UPO luidt als volgt:

Het doel van het Uniform Pensioenoverzicht is om (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden, en hun eventuele partner en kind(eren), (vijf-)jaarlijks op een uniforme wijze inzicht te geven in hun huidige en toekomstige pensioensituatie. Daarnaast is het van belang is dat de deelnemer het UPO zorgvuldig leest (en bewaart) en weet wat het effect kan zijn van mogelijke veranderingen in de persoonlijke situatie en dat de hoogte van het pensioen onzeker is. Ook wordt de deelnemer geactiveerd om naar het pensioenportaal van de pensioenuitvoerder en www.mijnpensioenoverzicht.nl te gaan voor een totaaloverzicht.

1.3 Geen wijzigingen in modellen 2027

In de pre-Wtp-modellen voor 2027 zijn geen inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd. Waar nodig zijn alleen de jaartallen geactualiseerd.

Voor de regelingen die voldoen aan de Wet toekomst pensioenen (Wtp) zijn aparte modellen ontwikkeld: (1) model voor de solidaire premieovereenkomst, en (2) model voor de flexibele premieovereenkomst en de premie-uitkeringsovereenkomst. Daarnaast zijn ook er nieuwe Wtp-modellen ontwikkeld voor uitkeringsgerechtigden en voor ex-partners. Deze beide modellen zijn zowel voor de solidaire premieovereenkomst als de flexibele premieovereenkomst en de premie-uitkeringsovereenkomst.

Pensioenuitvoerders kunnen er desgewenst voor kiezen om model 3 (huidige pre-Wtp premieregelingen) in lijn te brengen met het nieuwe model voor de flexibele premieovereenkomst en de premie-uitkeringsovereenkomst.

1.4 Overige informatie over UPO

Trigger de doelgroep om het UPO te bekijken

De Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars hebben bij het verstrekken van de UPO- modellen door pensioenuitvoerders 'gelaagde communicatie' voor ogen.

De Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars hebben bij het verstrekken van de UPO-modellen door pensioenuitvoerders een aanpak voor ogen die uitnodigt om het UPO te bekijken. Het kan bijvoorbeeld een e-mail met een link naar de mijnomgeving zijn of het verzenden van het UPO in een gekleurde envelop. Geadviseerd wordt een duidelijke call-to-action op te nemen in de uitnodiging of op de envelop: wat is precies het gewenste gedrag? Op deze manier is extra geborgd dat de communicatie voldoet aan artikel 48 lid 4 PW: de pensioenuitvoerder bevordert dat de informatie de deelnemer, gewezen deelnemer, gewezen partner of pensioengerechtigde aanzet tot relevante actie. Laag 2 is het UPO zelf: het UPO bevat de basisinformatie over de huidige pensioensituatie van de deelnemer en kan gearchiveerd worden. Daarnaast zijn er in het UPO diverse links opgenomen, waarin verdiepende informatie en een totaaloverzicht gevonden kan worden. Bijvoorbeeld Mijnpensioenoverzicht.nl of een link naar de website of Pensioen 1-2-3 (danwel de vervanger hiervan). De informatie achter deze links kan worden gezien als laag 3.

Het afronden van de bedragen bij de navigatiemetafoor

De pensioenkoepels adviseren om de bedragen bij de navigatiemetafoor af te ronden. Wanneer een pensioenuitvoerder tot op de euro nauwkeurige prognosebedragen op het UPO toont, dan kan dat een – ontorechte – schijn van absolute zekerheid van die prognose wekken. Terwijl het UPO is bedoeld om op basis van pensioenaanspraken een indicatie van toekomstige uitkeringsbedragen te geven. Om schijnzekerheid en verkeerde verwachtingen te voorkomen, is het advies om de prognosebedragen bij de navigatiemetafoor af te ronden, bijvoorbeeld op de volgende manier.

- Bedragen tussen 2 en 100 euro: afronden op hele euro's.
- Bedragen tussen 100 en 1000 euro: afronden op tientallen.
- Bedragen tussen 1000 en 5000 euro: afronden op vijftigtallen.
- Boven de 5000 euro: afronden op honderdtallen.

Dit is een voorbeeld. Een pensioenuitvoerder kan andere afwegingen en uitgangspunten voor de afronding van bedragen hanteren die beter past bij bijvoorbeeld de (kernmerken van) doelgroepen, hun pensioenopbouw en de context van de getoonde bedragen.

Het bedrag onder de navigatiemetafoor wordt met ingang van de UPO-modellen 2026 niet langer getoond².

² Dit vooruitlopend op het van kracht worden van het Verzamelbesluit Pensioenen.

Voorbeeldteksten

De modellen voor het UPO en de handleiding bij het UPO bevatten voorbeeldteksten. Dit betekent dat pensioenuitvoerders de teksten zelf kunnen aanpassen of aanvullen, bijvoorbeeld om meer specifiek in te spelen op de eigen pensioenregeling of de behoeften van deelnemers. Omwille van de uniformiteit wordt uitvoerders gevraagd om zo dicht mogelijk bij de voorbeeldteksten te blijven.

Let op: de koppen mogen niet worden gewijzigd, hetzelfde geldt voor de volgorde van informatieblokken.

2. Structuur van de modellen

De modellen

In de Pensioenwet zijn verschillende vormen van pensioenregelingen vastgelegd. Per vorm stelt de Pensioenwet specifieke eisen aan de communicatie. Deze vormen zijn voor het Uniform Pensioenoverzicht (functioneel) samengevoegd in verschillende modellen. U kiest het model dat aansluit bij uw regeling.

2.1 Model 1. Uitkeringsovereenkomst en premieovereenkomst (aanspraak op uitkering)

Dit model kan worden gebruikt voor actieve deelnemers, gewezen deelnemers en deelnemers die geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt of uit dienst zijn. Dit model is geschikt voor de volgende vijf regelingen:

1. Eindloonregeling. Hierbij is de uitkering gebaseerd op het laatste salaris (inkomen).
2. Middelloonregeling. Hierbij wordt elk jaar pensioen opgebouwd over het salaris van dat jaar. De uitkering is gebaseerd op het gemiddeld verdiende salaris tijdens de loopbaan.
3. Vaste bedragenregeling. Hierbij wordt op basis van een bepaalde periode van deelneming een vast bedrag aan pensioen toegekend, onafhankelijk van de hoogte van het salaris.
4. Premierregeling. Hierbij wordt jaarlijks een percentage van de pensioengrondslag als premie beschikbaar gesteld om pensioen te verzekeren.
5. Nettopensioen. Hierbij wordt jaarlijks een percentage van het loon dat hoger is dan de fiscale aftoppingsgrens als premie beschikbaar gesteld om pensioen op te bouwen.

2.2 Model 2. Kapitaalovereenkomst en premieovereenkomst (aanspraak op kapitaal)

Dit model kan worden gebruikt voor actieve deelnemers, gewezen deelnemers en deelnemers die geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt of uit dienst zijn. Dit model is geschikt voor de volgende drie regelingen:

1. **Kapitaalregeling.** Hierbij wordt een kapitaal verzekerd. Met dit kapitaal moet op de pensioendatum een periodieke pensioenuitkering worden aangekocht. De hoogte van dit te verzekeren kapitaal wordt vastgesteld aan de hand van de regels uit de pensioenbrief.
2. **Premieregeling.** Hierbij wordt jaarlijks een percentage van de pensioengrondslag als premie beschikbaar gesteld om een pensioenkapitaal op te bouwen. Met het pensioenkapitaal moet op de pensioendatum een periodieke pensioenuitkering worden aangekocht.
3. **Nettopensioen.** Hierbij wordt jaarlijks een percentage van het loon dat hoger is dan de fiscale aftoppingsgrens als premie beschikbaar gesteld om een pensioenkapitaal op te bouwen.

2.3 Model 3. Premieovereenkomst (beleggingsverzekering) (voor 1 juli 2023 al bestaand)

Dit model kan worden gebruikt voor actieve deelnemers, gewezen deelnemers en deelnemers die geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt of uit dienst zijn. Dit model is geschikt voor de volgende drie regelingen:

1. Een premieregeling waarbij jaarlijks een percentage van de pensioengrondslag als premie beschikbaar wordt gesteld om een pensioenkapitaal op te bouwen. De premies worden na aftrek van de kosten belegd in beleggingsfondsen. De beleggingswaarde is onder meer afhankelijk van koersontwikkelingen. Met het pensioenkapitaal wordt op de pensioendatum een periodieke pensioenuitkering aangekocht. Deze regeling kan een met de leeftijd stijgende beschikbare premie(staffel) hebben.

2. Een pensioenregeling waarbij jaarlijks een percentage van de pensioengrondslag als premie beschikbaar wordt gesteld om een pensioenkapitaal op te bouwen. De premies worden na aftrek van de kosten belegd in beleggingsfondsen. De beleggingswaarde is onder meer afhankelijk van koersontwikkelingen. Met het pensioenkapitaal wordt op de pensioendatum een periodieke pensioenuitkering aangekocht. Het premiepercentage stijgt niet met de leeftijd.
3. Nettopensioen. Hierbij wordt jaarlijks een percentage van het loon dat hoger is dan de fiscale aftoppingsgrens als premie beschikbaar gesteld om een pensioenkapitaal op te bouwen. De premies worden na aftrek van kosten belegd in beleggingsfondsen. De beleggingswaarde is onder meer afhankelijk van koersontwikkelingen. Met het pensioenkapitaal wordt op de pensioendatum een periodieke pensioenuitkering aangekocht.

2.4 Model 4. Ex-partner

Met dit model kunnen de volgende opgaven worden gedaan:

- Bijzonder partnerpensioen in rentevorm, zowel voor als na de pensioendatum (aanspraak op uitkering).
- Verevend ouderdomspensioen in rentevorm en bijzonder partnerpensioen in rentevorm, zowel voor als na de pensioendatum (aanspraak op uitkering).
- Bijzonder partnerpensioen na de pensioendatum waarvoor een kapitaal is verzekerd (aanspraak op kapitaal).
- Verevend ouderdomspensioen en bijzonder partnerpensioen na de pensioendatum waarvoor een kapitaal is verzekerd (aanspraak op kapitaal).
- Bijzonder partnerpensioen na de pensioendatum waarvoor een beleggingswaarde wordt opgebouwd of een kapitaal bij overlijden is verzekerd (beleggingsverzekering).
- Verevend ouderdomspensioen waarvoor een beleggingswaarde wordt opgebouwd, bijzonder partnerpensioen in rentevorm (beleggingsverzekering).
- Verevend ouderdomspensioen en bijzonder partnerpensioen na de pensioendatum waarvoor een beleggingswaarde wordt opgebouwd (beleggingsverzekering).

2.5 Model 5. Pensioengerechtigden

Dit model wordt gebruikt voor de volgende pensioengerechtigden:

- Ontvangers van een (verevend) ouderdomspensioen
- Ontvangers van een partnerpensioen (en/of ANW-hiaatverzekering)
- Ontvangers van een arbeidsongeschiktheidspensioen
- Ontvangers van een vevend ouderdomspensioen
- Ontvangers van een wezenpensioen

3. Gebruiksaanwijzing UPO

3.1 Spelregels UPO

- Alle iconen die op het UPO gebruikt mogen worden, vindt u op de website www.pensioenmodellen.nl. Informatie over het gebruik van de iconen is te vinden via [Iconen – Pensioen Modellen](#).
- Het UPO kan digitaal en schriftelijk worden verstrekt. Digitaal verstrekken betekent 'beschikbaar stellen in pdf-formaat in een beveiligde omgeving, met een notificatie'. Het UPO mag altijd digitaal beschikbaar worden gesteld. Is digitale communicatie de standaard en is een deelnemer hierover geïnformeerd? Dan mag een deelnemer met een digitale notificatie erop worden geattendeerd dat het UPO beschikbaar is in een beveiligde online omgeving (tenzij de deelnemer bezwaar heeft gemaakt tegen digitale communicatie). Heeft een deelnemer bezwaar gemaakt tegen digitale communicatie? Dan moet het volledige UPO schriftelijk worden verstrekt. Is geen e-mailadres beschikbaar en mag wel digitaal worden gecommuniceerd, dan kan de notificatie schriftelijk plaatsvinden.
- De pensioenuitvoerder verstrekt de deelnemer, gewezen deelnemer, gewezen partner of pensioengerechtigde aan wie de informatie digitaal wordt verstrekt, op verzoek een papieren afschrift van de informatie.
- De subkopjes, bijvoorbeeld 'Heeft u vragen' zijn niet verplicht. Pensioenuitvoerders mogen bijvoorbeeld ook in plaats van de subkopjes in vragende vorm, subkopjes opnemen die antwoorden geven.
- Bij de keuze voor digitaal communiceren moet in de digitale omgeving een downloadbaar bestand (archieffunctie) zijn dat is opgebouwd volgens de voorgeschreven volgorde. Daarnaast heeft elke uitvoerder mogelijkheden om aanvullende digitale communicatie in te richten en hierbij de boodschap af te stemmen op de behoeften van de individuele deelnemer. Om deze reden staat de volgorde bij de aanvullende digitale communicatie niet vast.
- Het UPO bevat verplichte onderdelen (informatie-elementen) die getoond moeten worden en optionele onderdelen die een pensioenuitvoerder kan tonen.

- Het UPO heeft geen voorgeschreven teksten. Zowel bij schriftelijke als digitale communicatie mogen de teksten zelf worden ingevuld. Omwille van de uniformiteit wordt uitvoerders gevraagd om zo dicht mogelijk bij de voorbeeldteksten te blijven. Kopjes en iconen mogen niet worden gewijzigd! Pensioenuitvoerders hebben de vrijheid om de teksten aan te laten sluiten op de eigen huisstijl (termen, tutoyeren, schrijfwijzen), maar geadviseerd wordt om zo dicht mogelijk bij de voorbeeldteksten te blijven.
- Alleen bij het partner- en wezenpensioen mag gekozen worden voor een ander icoon dat beter aansluit op de regeling (met toevoeging van paraplu/portemonnee en een andere samenstelling van de poppetjes).
- De tekst over de voorwaardelijkheid van de toeslagverlening is vormvrij. Pensioenuitvoerders zijn vrij om de in voorgaande jaren voorgeschreven tekst van de AFM te gebruiken. Bij de keuze van welke tekst wordt gebruikt moet ook rekening worden gehouden met de informatiebehoeften en kenmerken van hun deelnemers (lid 2 artikel 48 van de Pensioenwet).
- Er zijn geen voorschriften voor de opmaak van de kaders rond de blokken en de positie van het icoon.
- Het opnemen van de blokken met toelichting in het UPO zelf is verplicht. Pensioenuitvoerders zijn daarnaast vrij om zelf een extra toelichting te ontwikkelen voor bij het UPO. De uitvoerder heeft daarnaast de mogelijkheid om in een digitale omgeving de toelichting onderdeel te laten zijn van een digitale UPO-variant (of onepager), bijvoorbeeld door een mouse-over toelichting. Dit is echter altijd aanvullend op een downloadbaar bestand van het UPO.
- Heeft een gewezen deelnemer in het jaar waar het UPO betrekking op heeft nog een pensioen opgebouwd? Dan moet in het UPO ook informatie over de jaarruimte worden opgenomen. Dit geldt dus alleen voor het eerste jaar dat de gewezen deelnemer een gewezen deelnemer is.

Hoe is het UPO opgebouwd?

Het Uniform Pensioenoverzicht bestaat over het algemeen uit vier blokken:

1. Basisgegevens
2. Aanspraken
3. Zekerheid
4. Meer weten

Het UPO voor arbeidsongeschikte deelnemers (modellen 1, 2 en 3) bevat nog een vijfde blok over de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid.

Tekst: optioneel of verplicht

Optionele onderwerpen staan tussen scherpe haken (< >). De teksten tussen deze haakjes geven aan dat u een keuzemogelijkheid heeft of een invulmogelijkheden: u moet een keuze maken uit de gegeven mogelijkheden of de juiste tekst invullen. Hierbij geldt: staat een tekst tussen scherpe haken én is het onderwerp en/of de tekst van toepassing op de pensioenregeling, dan moet u deze onderdelen opnemen.

U kunt hierbij qua formulering wel afwijken van de getoonde tekstvariabelen. Als u eigen tekst of individuele bedragen kunt/moet toevoegen, wordt dit aangegeven met vierkante haken [..].

Hybride regelingen

Er zijn door de sector 7 aparte UPO-modellen ontwikkeld. Sommige pensioenuitvoerders hebben hybride regelingen. Bij hybride regelingen is het de vraag of er twee aparte modellen moeten worden gebruikt of dat verschillende modellen kunnen worden gecombineerd in één model. Het is aan de pensioenuitvoerder om een goede afweging te maken. Duidelijkheid voor de deelnemer staat hierbij voorop.